

Latweeschu Awises.

No. 32.

Zettortdeenâ 12. Augusti.

1865.

Sluddinafchana.

Pehz Austrauma juhrmallas gubernementu General-Gubernatera funga usdohschanas no 20tas Jubla deenas f. g. Nr. 1104 tohp no skursemures gubernements waldischanas zaur scho wisseem par suuru sluddinabits, la Augusta un Septembura mehnesi f. g. aughti zeenigs General-Gubernatera fungs til weenu deenu katrâ neddelâ nolizzis, festdeen u, kurrâ deenâ tohs peenems, kurreem kaut kahda luhgschana peenessama.

Jelgawas pilli, tanni 2trâ Augusta mehnescha deenâ 1865. (Nr. 360.)

Zaunas sinnas.

Behterburgas Awises isfluddina scho Keisera
Wissaugstaku grahmatu:

Mehs no Deewa schelastibas

Aleksanders II.

Keisers un Patwaldineeks wissu Kreewu, Poshu Rehuinsch
20. 20. 20.

Kad Wissuspehzigam Deewam patizzis Muhfu tohti mihlotu pirmdsintu dehlu, to Leelwirstu-Krohnamantineeeku un Zesarewitschu Nikolai Aleksandrowitschu, kas eelsch Deewa dus, pee fewis nemt, tad Mehš zaur Sawu Wissaugstaku grahmatu isfluddinadami scho nelaimi, ar to Deews Muhs peemellejis, pehz walstis grunts-likkumeem Sawu ohtru, taggad wezzaku dehlu Aleksanderu Aleksandrowitschu, kas tohs schinnis walstis grunts-likkumôs nospreestus pilnigus gaddus jaw irr peedshwojis, effam isfluddinajusch par Krohnamantineeeku un Zesarewitschu. Schodeen winna Keiseriska gohdiba Muhfu preekschâ swehrejis to swehrestibu, ka buhs ustizzigs Mums un walstei. Swehta Deewa neisdibbinajams prahts irr gribbejis, ka Muhfu dschwibas laikâ itt kâ preeksch 6 gaddem Muhfu tohti

mihlohts, no Mums un wissas Kreewusemmes apraudahts dehls, kas taggad eelsch Deewa dus, swehti swehredams irr swehrestis, taggad wehl ohtru reisi notizzis un winna brahlis un ihstena is mantineeks wiina rektu us Muhfu krohna mantoschana, swehti swehrejis luhgdams, lai Deewa swehtiba ar winnu buhtu, Mehš neschaubigâ tizzibâ Sawas luhgschanas atnessam tam Wissaugstakam, lai winnam isdohstohs kas zelsch, ko Deewa wissuspehzigais prahts tam nolizzis. Wissôs preezigôs un wissôs grehtôs notikkumôs Sawu sirds preeku un Sawas sirds behdas dallidams ar Saweem mihlakeem un ar Sawu mihku tehusemme, Mehš ar kustinatu sirdi effam redsejusch, zil tohti lihds ar Mums wissa Kreewusemme par to noskummuse, ka Mums paenems tappis Muhfu pirmdsintais dehls, kurrâ naw nowehlehts tappis Muhfu walsti mantohit un to leelu walstis waldischanas ammatu tã isdarriht, kã wissi to no winna zerrejusch. Lai Muhfu taggadeja zerriba arri tapat buhtu itt wissu weenprahtiga zerriba; lai Muhfu ustizzigi pawalstineeeki lihds ar Mums saweenojahs swinneht to gohda deenu, kurrâ Muhfu taggadejs Krohnamantineeeks un Leelwirsts swinn, ka winsch nu irr pilnigs gaddôs tappis. Lai winna luhgschanas

faweenojahs ar Muhsu luhgſchanahm, fa wiſch no augſchenes dabbutu to ſchelaſtibu un ſpehku neſt to naſtu, kas uf preeſchdeenahm wiſſam uſſiſta; lai wiſſi uf wiſſu nu leel to miheſtibu un firſnigu pa-klauſiſchanu, fo tee til uſtizzigi parahdijufchi wiſſa aiſmiggufſcham brahlin. No tam ſipri pabrleezimati buhdami, Mehs ſchinnì miheſtibà redſam nepahraujamu ſaiti, kas Muhs un Muhsu uſtizzigus pawalſt-neekus faweeno, un ladeht irr preeſchraſſita ta uſtizzibas ſwehreſtiba, fo tee Mums un Muhsu iſſtenam mantineekam irr ſwehrejufchi, kad Mehs Sawu wal-diſchanu uſnehmuſchi.

Dohts Pehterburgà tanni 20tâ Zuhfa deenâ muhsu Kunga Jeſus Kristus dſiſchanas 1865tâ gaddâ un Muhsu wal-diſchanas weenpadesmitâ gaddâ.

Alekſanders.

Pehterburga. 23ſchâ Maiji muhsu Kungs un Keiſers Wiſſaugſtali apſtiprinajis to walſts-rahts ſpreedumu, kas nowehl: fa tahs ſewas tahdu ſaun-darritaju, kas zaur teefas ſpreedumu uf Sibiriſju no-ſuhtiti un kas paſchâs grihb eet pee faweem wihreem, ar ſawu wiſſu ſiſſu un wehſchânu warr no turenês eet uf kahdu laiku uſturretees zittâs gubernementis Kreewufemmè, kad tahs dabjuſchâs tahs teefas ſi-hmes un atteſtates, kas pee tam irr wajjadſigas.

Pehterburga. „Seemeka paſtè“ iſſluddina aug-ſtais miniſtera Kungs Walujews, fa Krohnamantineeks Leelwirſts Alekſanders Alekſandrowiſch 16 tuhſt. rubl. dahwinajis preeſch nelaimigeem par peeminne-ſchanu tai deenai, kur wiſch ſawu Krohnamantineeka ſwehreſtibu ſwehrejis. 10 tuhſt. rubulus lai iſdalloht tahdahm draudſehm, kas zaur ugguns grehkeem pohſti-tas un ar 6 tuhſt. rubuleem lai palihdi Kreewu baſni-zâs taiſiht Leiſchu gubernementis.

Pehterburga. 1864 gaddâ Pehterburgâ Kei-ſers lizzis kalt ſelta gabbalus (puſſimperialus) par 19½ millj. rubl., ſelta dukkatus par 569 tuhſt. 570 rubl. un ſihfo ſudraba naudu par 6 milli. 142 tuhſt. 250 rubl. un atkal Zekaterinesburgâ (Urala kalnôs) lizzis kalt warra naudu par 1 millj. 667 tuhſt. 536 rubuleem.

Pehterburga. 29tâ Zuhli laſaretês wehl 286 ſlimmi eeweti, 176 atlaiſti un 84 mirruſchi, pawiffam wehl laſaretês palikufchi 2993 ſlimmi.

Mihga. 4tâ Augustâ kahda engliſcha fugga 5 matrohſchi maſâ laiwa ar to darbojahs ſawa leela fugga enkuri no Daugawas iſzelt. Par nelaimi lai-wina apgahſufees, wiſſi peezi Daugawâ eekrittufchi un tillai diwjuſ warrejufchi iſglahbt.

Kurſemme. „Seemeka paſtè“ iſſluddina, fa miniſtera Kungs Walujews apſtiprinajis Kurſemmes ugguns-aſſekuranzes beedribas likkumus.

Kronſtatte. 23ſchâ Zuhli Leel-Admirals Leel-wirſts Konſtantin Nikolajewiſch ar 27 jaunâs mohdes apbrunnoteem ſarra-fuggeem iſbrauzis no Kronſtattes rehđina, lai mahjahs ar tahdeem fuggeem eet un mun-ſtereht pa leelo juhru. Papreeſch nogahjis uf Sweedru kehđina leelo pilſatu Stokolmu — tad eefchoht uf Dahnu ſemmi un uf Wahzſemmes ohſtahm.

Widſemmes gubernements Awifes rakſta, fa tai landagâ, fo Widſemmes muſſchneeki Septemberi tur-rehs, darboſees ar muhsu gubernementu teefas buh-ſchânâs pahrtaiſiſchanu.

Kehweles Awifes rakſta, fa woldiſchana taggad ſakehrufe un uf Kehweli teefas likkuſe noweſt to wiſ-tigu praweeti Leinbergu, kas preeſch kahdeem gaddeem nabbaga Zggauun ſemneekus bij apmahnijis ar leeku un aplamu jaunu tizzibu, tohs muſſinajis uf dumpi un beidſoht daudſ Zggauunâs paſklubbinajis iſeet no tehwu ſemmes un tohs noweddis uf deenwiddus Kreewufemmi ir uf Krimmi, kur wiſſleelakais pulks no ſcheem nelaimi-geem Zggauunem gan uf zetta, gan tai weeta kur tee bij uſmettuſchees, pohſta gallu redſejufchi un tee kas atlikku-ſchees, wehl tur taggad dſihwo nabbadſibâ un behđâs. Pats Leinbergis Krimmè bij tâ paſſehprees, fa lihdi ſchim wal-diſchana ne warrejufe to uſeet; bet nu to rohłâs dabjuſe un pelnitu teefu tam ſpreedihâ.

Kehweles Awifes rakſta, fa dabjuſufchi to Wiſſ-augſtali apſtiprinâſchanu taiſiht eiſenbahni no Pehter-burgas uf Kehweli un Baltiſchportu Zggauunufemmè.

Kaunas pilſatâ ar to leelu ugguns grehku irr no-deggufchi 31 kohla nammi un 11 muhreti nammi. — Noſſianes pilſatâ Leiſchôs nodegguſchi 184 kohla nammi, 12 muhru nammi un 87 bohdes.

Pohlu ſemmè eſſoht taggad Luttera tizzigem 614 ſkohlâs.

Pohlu ſemmè Sjedlizes pilſatâ 19tâ Zuhli ug-guns iſzehlees un 24 ſtundas no weetas dedſis, pirns ſpehjuſchi ugguni ſawaldih. Nodeggufe pilſata leelaka dalka! Ugguns no beſdeewigahm rohlahm eſſoht pee-laiſts bijis, un ſchee beſdeewigee papreeſch bijufchi ugguns ſprijtschu pumpeſ preebahuſufchi ar luppatahm, lai ar tahm ſprizzehm ugguni ne ſpehjoht dſehſt. Al-tawas beſdeewibas!

Beſſarabias gubernementi, tur kur Bulgareſchi uſmettuſchees dſihwoht, no Komratas lihdi Kubrijes at-ſkrehjis no Moldawas tahds neiſteizams leels bars niſnu ſiffenu, fa wiſſas druwas un plawas ar teem apklabas un kas wiſſu noehd tâ fa paleek plikka ſemme. Wal-diſchana ſadſinnuſe itt wiſſus, leelus un maſus eedſihwotajus, kas tohs ſiffenus ar ugguni un tâ ween ſinadami un ſpehdami kauj un pohſta un ar teem dar-bojahs darba deenâs un ſwehtdeenâs, 30 deenas tâ iſdarbojuſchees un daiſchâ weeta tohs pohſtitajus jaw

uswarrejuschi, atkal no Moldawas atskrehjuschi jauni leelt fiffenu barri, tà ka nu teem nelaimigeem tas pats behdu darbs atkal no jauna jasahl. Lai Deews teem nelaimigeem laudim irr schelig! Slawesim Deewu, ka mehs sawà semmitè no scheem pohstijateem nelo ne sinnam, las mihsu arraju sweedrus ihfà laikà pawiffam aprih un tohs atstahj baddà un nabbadsibà.

Wahzsemme arweenu wehl darbojahs ar Schleswigas Olsteines lectu. Pruhfìs stipri ween turrejahs pee fawa prahà un nebuht ne bij lohziams, jebfchu Gistreikeris un zitti Wahzsemmes waldineeki gan gribbeja un darbojahs ar to, lai Pruhfìs allaisch no sawahm praassichanahm. Bihdamees ka Pruhfìs beidscht pawiffam ne panemm un ne naturr wiffu Schleswigu Distèini un Lauenburgu, Gistreikeris arweenu turrejahs Pruhfscha padohmam prettim un flubbinaja, lai tai lectai darroht gallu un lai Augustenbargas erzogu zelloht par scho semmu paleekamu waldineeku. Bet jo Gistreikeris turrejahs par Augustenbargas erzogu, jo Pruhfìs tam prettineeks palikka un rahdidams rahdija, ka Augustenbargas erzogam ne effoht itt nekahdas rektes tahs semmes mantocht, turprettim Pruhfìs praassija un praassa wehl, lai schis erzogs tuhda iseimoht pawiffam ahra no Schleswigas Olsteines — jo winsch tillai famuffinajoht laudis prett Pruhfì un tohs fassubbinajoht lai winnu isluhdfootes par waldineeku. Turprettim Pruhfìs rahda, ka Oldenburgas erzogam effoht dauds wairak rektu schis semmes dabbuht un ir Pruhfìm pascham arri effoht tahdas paschas rektes. Tad nu Gistreikeris ar Pruhfì schinni laikà fanihka tà, ka zerriba nosudda scho leetu ar labbu beigt un Awises runnaja jaw par karru, las buhschoht starp Gistreikeri un Pruhfì — arri Pruhfìs jaw bija pawehlejis sawam karru spehkm fataisitees gattwam us zellu. Bet kad nu Gistreikeris pateess nebuht ne gribb nekahdu karru Augustenbargas erzoga jeb Schleswigas-Olsteines labbad sahlt un west, tad taggad, ka rahdabs Gistreikeris lehnaks palizzis un atkal sahlt ar Pruhfì padohmus melleht, las schi leetà taggad buhtu jadarra. Schinnis deenas Gistreikeru keisers gan ees apmelleht Pruhfschu kehniuu, las Gosteines wesselibas awotà masgajees. Salka, ka sanahlschoht Salzburgas pilsatà un tad tà draugi isrunnaschootes. Pa tam Gistreikeru un Pruhfschu ministeri schurp turp braukufchi un rakstijuschu gribbedami to lectu, las no zella bij tà noklihduse, atkal us labba zella atgreest. Salka, effoht isdeweas notaischt, tà un pehz kahdeem spreedumeem abbi, ir Pruhfìs ir Gistreikeris taggad wehl abbi lai kohpà walda par Schleswigu Distèini, kamehr buhs beidscht no spreestis, tà lai ar schihm semmehm us preekschdeenahm irr un paleek. Tà rahdabs, ka Gistreikeris arri Augustenbargas erzogu atmettìhs un schis neneeka ne dab-

buh. Tee zitti masakee Wahzsemmes waldineeki gan arri jaw bij sahlfuschu famestees kohpà, sawu padohmu doht un taihsjahs Pruhfìm turretees prettim — bet fchee atkal apkluffuschu redsoht, ka Gistreikeris no karru nelo ne gribb sinnaht.

Sulantè taggad wiffi us to tillai luhlojuschi, ka ees ar to leelo garro telegrawes drahti, fo no Zheu semmes libdi Seemel-Amerikai sahlfuschu list pa wiffu leelo Atlantikas pasaules zheuu pahris tuhstoschu juh-ras juhdsu plattu. Bil aplam leelu naudu tahda garra flunstigi taisita telegrawes drahtes taisischana un eelischana juh-ras dibbeni moffa, to warr katre saprast. Kad nu scho leelu naudu ihpascha bedriba us to irr famettuse zerrredama scho ohtru reisi to atlantiku telegrawi laimigaki istaischt gattawu nekà to primo reisi, kur wiffa leela nauda un leelais darbs walti tehrehts biis, — jo kad tobrihdi telegrawes drahte libdi Amerikai juh-rà bij eeliska un nu sahze laist sinnas, tad eefahloht gan gahja labbi, bet itt ahtri wiss bij pagallam un itt nekahdu sinnu wairs ne warreja laist. — tad gan prohtams, ar kahdu bailigu firdi tee nu gaida, woi scho reisi ar to drahtes listchanu juh-rà ees labbi. Gefahloht gahja gan labbi, jo parleekam gudri wiffu bij aprehkijuschu un fataisijuschu, ka drohtchi warreja zerreht labbu isdohschanohs, arri laiks bij isdewigs un laiks rahms pa zheuu. Bet jaw kahdas 80 juhdses no pirma galla pee juh-rà listas drahtes gaddijahs waina. To fataisija itt ahtri un nu gahja labbi un isdewahs 750 juhdses tahlu to drahti labbi juh-ras distikumà nogremdeht un weenumehr Zheu semmes stazionè atskrehja pa eelisku drahti sinnas no ta „milsa kugga“, kur wiffa ta garra drahte bij sakrauta un no kurrenes to juh-ras dibbeni nolaiduschu, — tè atkal sinnas laischana bij pagallam! Nu melleja kurrà weetà tai drahtei juh-rà effoht ta waina gaddijusees — un redsi — sinnaja to useet un fataischt. Gahja preezigi atkal us preekschu un gahja labbi, kamehr wairak ka tuhstoschas (1250) juhdses to drahti juh-rà listuschu us reisi ar to drohti itt nekahdas sinnas wairs ne warreja laist. Nu isdarbojuschees schà un tà to wainu useet un fataischt — bet nu jaw dauds deenas pagahjuschas un itt nekahdas sinnas naw atnahluschas atpalkal no ta milsa kugga — un nu jaw wiffi salka un tizz, ka ir scho reisi wiss darbs un wiffa nauda un wiss leelais labbums, fo no schis telegrawes bij zerrejuschi un gaidijuschu — pagallam! — Schinni gaddà itt neneeka wairs ne warroht darriht — tomehr zerre nahlo-schà gaddà to darbu sahlt atkal no jauna un tad to laimigi iswest. Salka, ka to nogremdetu telegrawes drahti, las gan effoht pahrlususe, wairs ne warreschoht useet un atraht leelà pasaules juh-rà, las daschà weetà kur ta drahte listà, 2 juh-ras juhdses effoht

diska. — Lai tur kahds melle un useet drahti no ihkshka beesuma.

Widdus juhra. Ruggi kas no Egiptes Alek-fandrias ohstas atnahkufchi, fur kolera fehriga tik neganti plohsijusees, atnessufchi scho fehrigu us daschu ohstu, kas pee Widdus juhra, un ta tad kolera irr kahjas Mas-Nsia (Smirnas leela pilfata), dascha Greekeru fallâ, wissuwairak Konstantinopelê, fur ta itt nikni fahkoht darbotees. Arri Maltas fallâ (kas pee Italias juhra un Gulendereem peederr) ta stipri darbojahs, ir Ankonas ohstâ pascha Italias middâ un nu arri jaw Spaniâ Barzelonas leelâ pilfata un ohstâ effoht faflimmufchi ar kolera.

Par zittu walfu leetahm naw dauds ko stahstiht, jo paldeews Deewam pasaulê turras taggad pee meera un tiklai Aftas walfu, ka Keina un Awganistanâ eet schâ un ta, ka jaw pee tahdahm paganu un nemahzitahm tautahm. Ir Mejkas jaunam keiseram wehl darba ar dumpineekeem, bet schinnis deenâs atkal kahds dumpineeku generals effoht fakauts tappis. — Napoleons ar saweem Sprantschu saldатеem stipri ween Mejkas keiseram palibds, jo Napoleons pats to irr zehlis par keiseru, kaut gan mas to bijufchi kas to gribbejufchi. Pasaulê ne gribbeja ne tizzeht, ka to warreschoht isdarriht; tomehr Napoleons ne atkaphahs, piems scho sawu padohmu bij isdarriht.

Seemel-Amerikas presidente Johnsons dikti flims bijis, bet nu effoht pee labbalas wesselibas un walda spehzigi un prahtigi. Taggad taifahs teesâs likt wehrigu walfstneeku nozeltu presidenti Dawi, jo wiffâs mallâs seemelneeki fahf kurneht un prahtiht, lai scho Dawi teesa ar nahwi, jo winsch effoht ihiti tas, kas to leelu dumpi un breefmigu pohsta karru fazehlis un waddijis un no meera itt nebuht ne gribbejis ne sinnaht ne dsirdeht; winsch effoht pahr wisseem wairak pee tam wainigs, ka tahds leels pohstis nahzis wiffai leelai walfu beedribai. Effoht wissuwairak neschehtigs bijis teem seemelneekeem, kas karru kauschanâs fakerti tappufchi. Pa tuhlfkofcheem schohs sawangotus lizzis zeetumdâs sabahst un tur tohs atstahjis bei aptohpschanâs, bei pahrtikshanas un ta tad baddâ un fehrigâs schee nelainnigee pa tuhlfkofcheem effoht nonihkufchi ar grubtu nahwi. Par wiffu to Dawis effoht jateesa ar nahwes teefu. — 3.

Kursemme. No Egiptes. Meddummufschâ, Egiptes kirspehlê (Musktes aprinki), kas Widsennes zeenigam Gubernatera lungam von Dertingen peederr, festdeen tai 24tâ Zuhli walfkara pehz pulksten desmitteem, breefmiga nelaine notikka. Leelslungs pats Mihgâ mahjo, bet leelmahte ar behrneem par waffaras laiku muischâ dsihwo. Pee muischas irr labbi leels esars. Minnetâ walfkara, kad lungi jan bija gulleht

gabjufchi, septini zilweki no muischas laudim, 2 ful-laini, pawahrs, dahrsneeks un 3 feewufschki, nehma masu laiwinu ar sehgele, gribbedami par esaru liddinatees. Laiks nebija jauks, bet leetains un mehrens wehisch puhte. Laiwina brangi pa wehjam sfrehja un wiffi bija itt lustigi, singeja un us armoniku spehleja. Kad jau labbi tabtu no muischas bij aisbraufufchi, wehisch stipraks palikka un nu gribbeja atkal us mah-jahm dohtees. Te us reisi laiwina, pee apgreeshanas no wilneem jagrahbta, apgahsahs un wiffi disksa weeta uhdeni eekritta. Gan wehl no uhdena izzehlahs ahra, un gribbedami glahbtees, pee laiwinas peefehrahs; bet schi winneem gahsahs wirsu, ta ka atkal no jauna appaksh uhdena nahza; un ta laiwina wehl 4 jeb 5 reises ar winneem apgahsahs, kamehr nabbadsineem wairs spehka nebija turretees. Tiklai diweem wihreem — jehschu wiffi tschetri mahzeja peldeht — laimejahs isglahbtees; wiffi zitti noslibka. Tohs noslibkufschus tiklai ohtra un trescha deenâ atreda un 28tâ Zuhli wiffus pezus lihkus weenâ leelâ bedrê us Egiptes kappeem paglabbajam. Lai schehligais Deews pasarga no tahdas nejaufshas, breefmigas nahwes! —

Labba! sible rohta, ne ka mednis kohka.

„Uf Kreewufemmi, uf Kreewufemmi!“ tahdi wahrdi pehrnaja seemâ pee mums par Kursemme daschâ pagastâ atskanneja, kad schim jeb tam dascha leeta pee mums wairs lahga ne patikka. Wiltneeki, nestinatneeki un laikam arri sohbu galli isslaweja laudim daschus gobbalus Kreewufemmê par lohti labbeem un augligeem, usteiza tohs tik kohschus ka paschu paradisi un skubbinaja, lai tik eijoht drohschi, tur buhschoht dauds labbaki ne ka schê Kursemme. Tur effoht leeli semmes gobbali pawiffam tufchi no laudim. Tohs warreschoht itt drihs eetaisihht par augligeem tihumeem, treknahm plawahm un brangahm gannibahm. Tur warreschoht par lehtu naudu semmi par dsintu nopirkt. Kas tur no-eeschoht us dsihwi apmestees, tee buhschoht dauds gaddus no nekrufschu dohschanas un no galwas naudas maksahchanas swabbadi. Kam pascham tik dauds ne buhschoht, ka warretu semmi pirkt un sawu dsihwi eetaisihht, tee dabbuschoht no Krohna palibdsibu. Tahda walloda bij daschâ weeta dsirdama. Sinnams, ka ta atskanneja dauds zilweku aufis tik jauka un patihkama, ka schee bei ne kahdas skaidrakas ismekleschanas, bei ne kahdas pahraudsishanas un apflattishanas tuhliht wiffu tizzeja, ko scheem stahitija. Daschâs pagastâs simteem zilweku zits zittu skubbinaja us eschhanu un dasch, kas itt ne buht ne dohmaja, no zitteem peerunnahs, arri peebeedrojahs schim gabjeju pulkam. Gabjeji fataisjahs us tablo zellu ar leelu

steigſchanu. Saimneeki atſchja fawas mahjas, kalpi ſawu eedſihwi, puiſchi un meitas ſawu deeneſtu un nu tik peeteizahs un peeraſtijahs pee teem ſkappermanneem. Par katru dwehſeli eſſoht D... pagasta Di. ſaimneeks ſudraba rubuli peeraſtamas naudas nehmis un tã tab wairak ne kã tuhſtoſchu rubuku pehrajã ſeemã nopel-nijis, un par ſcho naudu Kreewuſemmẽ leclu ſemmes gabbalu eſſoht novirzis. Prohjam gabjeji pahrdewa ſawas mahju leetas, gohwis, ſirgus un zittus lohpi-nus par tihru ſmeekla naudu, lai tik graſſis pee graſcha krahtohs, ka buhtu zekka nauda lihds tai weetai aiftikt un arri wehl kahds rubulis preeſch ſemmes pirkſchanas. Ap Surgeem redſejam par daſchu leelzellu par trim lihds tſchetreem, ja arri par peezeem woi ſeſcheem rat-teem uſ Kreewuſemmi brauzam. Ratti bij ar audoklu pahrwilkti un ar wiſſadahm waijadſigahm leetahm pee-kranti; tur ſehdeja arri eekſchã ſeewas ar ſihkeem behr-nineem. Tee ſtirakee un jaumakee gahja ar kahjam. Daudſeem bij preeſch ſmaggeem ratteem tik plahnas kehrites aiſjubgtaſ, ka ne muhſcham to ne warreja dohmaht, ka ar tahdeem lohpineem lihds gallam notiks. So leelakais pulks no ſcheem prohjam gabjejeem bij nabbaga lautini, kam knappi tik dauds pee rohkas bij lihds Kreewuſemmi notapt; daſcham arri ne tik dauds ne bija. Tahds bij itt rettu rektais, kas ar pahrtiklu-ſchu rohku un ar pilnu malku prohjam gahja. Leela-kais pulks no ſcheem reiſneekem arri itt ne buht ne ſinnaja pateikt fur un kahdã weeta wiannu jauna diſhwe buhſchoht. Tee uſnehma tahdu tahlu zekku par wehjam. Pa wolti bij daſch nopublejees wiannus uſ palikſchanu peerunnadamã. Reiſneeku atbilda bij tik ar weenu ſchi: „Uſ Kreewuſemmi, uſ Kreewuſemmi! Kurſemmẽ naw wairẽ palikſchanas.“ Gamiledami un ar lepnu prahtu tee no ſawas tehwuſemmes ſchlihras, pee pilnas btok-das un pilnas glahſes tee ſawejeem labbas deenas atdewa un ar leelahm zerribahm uſ Kreewuſemmi brauja. Un taggad? Dauds no ſcheem reiſneekem jau atpakkat nahkufchi, itt kluffu un behdigi; nokaune-juſchees, ar tuſſcheem ratteem un ar tuſſchu malku. Tahs preeka zerribas nihktin iſnukufſchas. Naw wis to ſelta ſemmi atradduſchi, ko tee bij zerrejuſchi eeman-toht, naw wis tik augligu un jauku te widdu uſgahju-ſchi, kã no ſkappermanneem un krahpneekem bij eſtãh-ſihis. Tahs labbakahs weetas ar zik ne zik augligu ſemmi jau tee panehmuſchi, kas fennak aiſgahjuſchi. Kas pehz tam atnahkufchi, tee atradduſchi tikkai pur-wainu, zinnainu un muſlainu ſemmi, fur ſils un wahwerini aug; kohjini tik panihkufchi, ka knappi meeta reſnumã. To gan tuhliht labbi noprattuſchi, ka tahdas pohſcha weetas tikkai ar leclu publiu un warr buht tikkai pehz ilgeem gaddeem warretu zaur grahwefchanu, ſuhdoſchanu un ruhpigu kohpſchanu par

tahdahm pataiſiht, fur kahda teeſna labbibas warretu augt. Bet kã lai to idarra? No kam lai tik dauds gaddus pahrtteek, kamehr laukus eetaiſa, iſgrahwe un eefuhdo? Woi tas ſinnamã, ka ſchi ſemme baggatus auglus iſdohd, iſtehretu graſſi un iſleetus ſweedrus atmalja? Kur lai paſchi un lohpiu uſturras niknã gaisã un itt ihpaſchi ſeemas laika, kamehr waijadſigas ehkas uſzekk? Kã lai no tahdeem teeweem kohzincem ehkas uſtaija? To nu tee, kas tur nogahjuſchi, paſchi ar ſawahm azzim redſejufchi. Tapehz, kas ween zik zik eephejuſchi un kam kahds naudas wehrdinſch wehl kulle atlizzees, tee nahkufchi atpakkat uſ ſawu apſmeeto un nizzinato tehwuſemmi, uſ ſawu wezzo maſu weetu. Tee luhgdamees luhguſchi, lai atkal peenemm un darbu un deeniſchu maiſiti nowehl. Zik dauds uſ tahda tahla zekka iſtehrejufchi, zik daſchas gruhthas pahrzee-tuſchi, zik dauds ſawu wezzu diſhwi zaur tam pa-wiſſam ihpohſtijufchi, kã ka daſch turrigs wihre zaur tam par beidsamo nabbagu palizis, ka tam ne graſcha wairẽ naw pee dwehſeles! Wiſſa diſhwe beigta un nu no jauna ja-eeſabl. — Wehl zitteem — itt ihpa-ſchi teem, kas no juhrmallas puffes aiſgahjuſchi — uſnahkufe zittada ſajukſchana. Wihri aiſgahjuſchi pa-preeſch un likkufchi pehzak ſawu mantu ar ſeewu un behrneem ar laiwu pa juhr lihds Behterburgu weſt. Par to laiku, kamehr wihri Kreewuſemmẽ bijufchi un atkal ſteigdamees uſ mahjam nahkufchi, par to paſchu laiku arri wiannu ſeewas un behrni ar wiſſu mantu pa juhr aiſgahjuſchi prohjam. Atkal zitti, kas naudas truhkuma dehl naw wairẽ eephejuſchi uſ mahjam eet, tee iſklibduſchi pa mallu mallahm un ranga tur ſawu maiſi pelniht. Tã tad leels pulks apmettees Behter-burgã, Nihgã un zittõs pilſatõs par ſrahndneekem. Wehl zitti nodohmajufchi wehl tahlaku eet, lihds Kreimmi un Kaulaſiu. Bet tee, kas wahji un ſaſlimmuſchi, jeb kam tik maſ pee rohkas bijis, ka ar ſawu naudas graſſi tikkai knappi lihds turren warrejuſchi notikt, tee ne ſinn wairẽ ko eefahkt, ko darriht. No ſkujahm un ſchaggareem uſtaijufchi buhdinas, fur ar ſeewu un behrneem mahjo. Tahlu jo tahlu tee eet mekedami un luhgdami maiſes kummoſu no ſcheligem zilwekeem. Sahdſchas par 2 jeb 3 juhdehm tik atrohnamas, leeli pilſati aplam tahlu. Daudis wiſſi ſweſchi un nepa-ſiſtami un wiannu walloda neſaprohtama. Warr gan dohmaht, kahdas pahremſchanas tur wiannu ſtarpã iſ-deenas diſredamas, kahdas lammaſchanaſ un laſtu wahrduſ uſ teem ſalka, kas wiannus uſ turren aiſkrah-puſchi. Tee pirmee atpakkat nahjeji bij ſatikkufchi dauds tahduſ, kas wehl prohjam reiſojuſchi. Bij gan ſcheem labbu padohmu dewuſchi un tohs ar aſſarahm luhguſchi, lai jel wairẽ tahlaku ne brauzohht, bet labbak uſ mahjam atpakkat greeſchotees, bet ſchee ne

bij un ne bij tohs klauffjufchi. Bij atteikufchi, ka tas ne warroht buht teefa, gribboht lihdi gallam brautt un pafchi ar sawahm azzim redleht. Ta arri no D. pagasta jau agrä pawaffara laika dajchi wihri us Kreewufemmi bij aibrakufchi, to weetu pafchi ar sawahm azzim apluhfoht. Us Turgeem fchee bij pabrakufchi mahjäs un flahstija zitteem, lai jel ne eijoh, ka lahga ne buhfoht; bet fchohs neweens naw klauffjis. Wiffi to til fazzijufchi: „Das naw teefa, tas naw teefa, fo winni fakka. Wini no kungeem peemahziti un eemalfati mums til gribb eerunnacht, lai paleekam mahjäs.“ Naw klauffjufchi, bet itt wiffi aifgahjufchi, kas jau bijufchi fataiffijufchees.

Gan teefa, ka Deems pawehlejis zilwekem to semmi peepildiht un arri tas teefa, ka Kreewufemmi un daschäs zittäs pafauls malläs wehl aplam leeli semmes gabali tukfchi flahw bes eedfihwotajeem un bes apfohpfchanas. Arri pee mums reds weetu weetahm brangi prahwus semmes gabalus ne-apfohtus un tibri tukfchus. Rafehz tur ne weens ne dshwo? Tafehz ka tur irr woi purra semme jeb atkal tibra smilts, fur grehti nahfahs dshwi eefahkt; tur irr gan dauds puhlina, bet mas labbuma, leels tehrinfch, bet knappa eenahlfchana. Tadeht dascheem semmes gabbaleem wehl lahdu laiku japaleek tukfcheem un neapfohptem. Arri tas japeeminn; ka katrai tautai — itt ihpafchi nemahzitai — fchi ifeefchana un eetaiffifchanahs fweifchä semme pareiffi ne ifdohdahs. Schihdi, lai gan pa wiffu plattu pafauli flary zittahm tautahm ifflidufchi un lai gan wiffur apfpeeffi, tomehr sawu deenfifchu maiffi finn nopelnihht. Bet to taf arri finnam, zif gudris un usmannigs irr tahds Schihdinfch us andeli, ka winfch proht ar laudim apeeffes un teem naudas graffi iflabbinacht, ka winfch mahf graffi pee graifcha krahht. Calenderi un Wahzeefchi pa fimteem un tuhfftofscheem sawu tehufemmi atfahji un dohdahs us Ameriku, Australiu un zittahm semmehm prohjam, fur mafal kauschu. Pafchä sawä semme tee ne warr palikt, jo tur daschös apgabbalös til aplam pulka kauschu dshwo, ka teem darba un maifes truhfht. Daschi no fcheem pehzdeenäs par baggateem wihreem un angfsteem kungeem paliffufchi. Zaur fo tad? Zaur neapniffufchu puhlinu, zaur ifmannu un gudribu tee pee tam nahfufchi. Mulkis un flinkis lai eet fur eedams, ne fur tam zepti ballufchi ne ffrees mutte eelfchä. Man dohmaht, ka Latweefchi wehl naw til tablu eelfch gudribas, ifmannas un faprafchanas nahfufchi, ka tee warretu few pafcheem par labbumu un zitteem par der-rigu preekfchiffimi fweifchä semmes gabbalä us dshwi nomestees. Rafehz tad lautini prohjam eet? Rafehz tad no finnamas weetas tibri pa wehjam us nefinnamu prohjam dohdahs? Woi arri pee mums kauschu papil-

nam un pa dauds, ka Wahzeemé, Enlanté, Belgiä un daschös zittäs semmes gabbalös? To gan dauds pee mums fakka, ka pafauls effoht no zilwekem pa dauds pilna. Bet muhfu semme, prohti Kursemme un Widsemme, ta tas itt nebuht. Behz darba zilwekem irr leelu leelais truhfums. Zif flaignifchanas un brauffifchanas irr fainneekam jaisdarra, kamehr winfch wiffu faini sadabbu! Un tomehr arri dauds reis ta notiffahs, ka kahds gads bes pilniga flrahneeku flaitla japa-wadda. To gan katriis prahfigns zilweks pehz pateefibas warrehs leezinaht, ka labbaki laiki arri flrahneekem un arraja fahrtas laudim irr atnahfufchi. Baggata maife un labba pekna teem ne truhfs, ja tee til gohdigi usweddissees, fchakli flrahdahs un taupigi dshwows. Teem irr taggad dauds leelaka lohne, labbaka pa-ehfchana, labbaks apgehrbs, labbaka dshwe un weeglaki darbi ne ka preekfch desmit woi peezpadfmit gaddeem. Augfa waldifchana teem atwehlejufe, lai katriis eet, fur tam patihf un gribbahs; naw ne weens wairs peeffets. Dauds fcho nowehletu labbumu gan finn pareiffi walkaht, bet arri dauds to few par leelu pohfta bruhke. Tee fkreij no weenas weetas us ohtru, no ta pagasta us zittu, no ta pilfata us zittu un pehzgallä teem naw ne fur wairs apfahfchana us ilgaku laiku; tee liddinajahs ka Noäs ballodis uhdens pluhdu laikös ne fur ne warredams faufu weetu atrast. Jau daschu gaddu efinu eewehrojis tohs kalsus, puiffchus un meitas, kas par Turgeem sawu pagastu atfahjufchi un zittur aifgahjufchi. Zitt rettu rettäis irr labbakä dshwe nahjis, bet leelakais pulks no fcheem ifgahjeem irr palizzis par flaignuteem un wasankem. Pee fcheem paleek muhifcham taifniba, fo tas fakkams wahrdh mahza: „Almins, fo dauds walka, muhifcham ne apfuhnofees.“

Bet ja kam wajag zittu dshwi melkht un kas to melke, tas lai to darra ar prahfu un apdohmu; lai apdohma labbi, woi winnam irr til dauds naudas, ka warretu ne ween tur notikt, bet ka arri buhtu til dauds rubutu dshwi eefahkt, laufus eetaiffiht, wajadffigas mahju leetas, firus, gohwis un zittus lohpus eegahdahht un ehkas ufzelt. Ar pahri desmit rubulifcheem — ka dasch mulkis to dohmajis — gan ne peeffets. Kam naw fimteem naudas, lai tas labbak paleek mahjäs; zittadi winfch sawu dshwi tihschä prahtä ifpohfta. Lai arri to ifmelke: kahda tur semme un kahdi tee laudis, kahda tur pekna un pahrtikka? Woi melchi flahhtu jeb tahlu? Woi leeli pilfati flahhtu jeb tahlu nohft, fur warretu dabbuht dselji, fahli, filkes, seepes un zittas wajadffigas leetas, fur warretu arri sawu prezzi un rohku darbu pahrdohht? Schihd un dauds zittas leetas labbi jaisklauffchina un jaismelke pirms tahdä zellä dohdahs. Ne warr wis laut kurream ufstizzeht, jo dasch til melch un grahstahs, ka patä

eedohmajahs jeb wiltneeks un krahpneeks sinnahs tew faldi jo faldi wiffu eestabliht. Buhs labbaki, ja pats noessi un wiffu pareisi apluhkosi. Bet arri ta wehl naw ne kahda drohscha leeta. Warri drihs wiltneeku naggos eekrist, kas tewim tik to labbumu ween rahdihis un to sliktumu prattihs gudri apflehpt, no tam ne puschu plehstu wahrdianu peeminnedami. Un ja arri tewim buhtu gaischas azzis ka pascham ehrglim un gudriba ka lehninam Salamanam, arri tad wehl warretu malditees. Labbumu gan tuhliht eerandissi, bet dasch truhkums un sliktums paliks kawahm azzim apflehpts. To tik ar laiku pats peeredessi, kad buhsi tur nogahjis un daschu gaddu tanni weeta dshwojis.

Amerika.

Deenwidneeki.

Deenwidneeki ka leelaks pawiffam mihtsi palikkuschi. Winnu spehls irr salaufts. Deenu no deenas presidentim kahdas 200 lihds 300 grahmatas teef peefuhitas, kurras rakstijati luhdsahs peedohschanu, ka prett waldischanu dumpojuschees. Weena pascha deena presidents 180 tahdeem luhdsejem peedewa. To skaidri warr redseht, ka Dschohnsons pee uswarreta eenaidneeka negribb wis atreebtees, bet ar schehligu prahtu prett winnu turretees. Un itt ka presidents, ta pat arri tauta nefalpo wis atreebshanas garram. Leelaka seemelneeku dalka wairs us to nepastahw, ka Dschefferfonu (Dawi) ar nahwes fohdibu buhschoht noteefacht. Presidents ka rahdahs ar Dschefferfona prozessi tihscham kawejahs, ka lai tauta ar laiku rahmaka paliktu. Tik ween prett teem dumpineekeem, kas agrak ihfeni kara wihri bijuschi un kara skohlās audsinati tikfuschi. — Tik ween prett scheem dumpineekeem Dschohnsons drufku bahrgaks israhdahs. Un te wihram arri taifniba. Jo stary karawihra, kas pee karohga swehrinahts un kas dumpojahs un stary zittas dshwes fahrtas dumpineekeem irr leela starwiba. Abbi sinnam fohdibu pelnijuschi, bet pirmas tal leelaku fohdu pelnijis ka ohtrais.

Ka deenwidneeki pawiffam mihtsi palikkuschi, to arri no ta warr atsfahisti, ka zittreisejs deenwidneeku presidenta weetneeks Steffens taggad gluschi zittahdu wallodu runna ka agrak. Winsch sawam preefschneekam, zittreisejam deenwidneeku presidentim Dschefferfonam, pahrmettis, ka blehdigi prett seemelneeku presidenti Linkolnu effoht isturrejees. Dschefferfons effoht tas meera kawellis bijis un deenwidneekeem par pohstijaju effoht palizzis. Dschefferfons effoht lepns un lepnibas deht Linkolna gohda prahtam ne-effoht padewees. Dschefferfons pehz to galla mehrki ween

effoht dsinnees, ka deenwidneeki pawiffam walla lai teekoht no seemelneekeem. Linkolus Dschefferfonam fohlijis, ka deenwidneekeem 400 millioni dollaru par skahdes atlihdsinaschanu tikfchoht ismaksati, ja 6 gaddu laika wehrgu buhschanu nozelschoht. Scho fohlischanu Dschefferfonam ar preeku buhtu wajjadsejis peenemt. Bet Dschefferfons Linkolna rohku effoht atstuhmis un sawejus peewihlis un apmellojis, stahstidams, ka Linkolus tahdu meera derribu ween gribboht zelt, kas deenwidneekeem par skahdi un par kaunu. — Tahdu melidianu Steffens dseed. Ja wihrs taifnibu runna, tad gan jafakta, ka deenwidneekeem absis par dahrsneeku bijis. Dschefferfons sawejeem aplam leelu skahdi darrijis Linkolna rohku atgruhdamis. Jo Linkolna fohlischanas teefcham nau nizzinajamas, bet ar preeku peenemmas. 400 millioni dollaru nau neeku-leeta. Wiffu scho naudu deenwidneeki lefcha eebahsuschi, kamehr taggad winncem zaur karu lihds 5000 millioneem dollaru bij jatehre. Un to arri katis warr praft, ka deenwidneekeem leela atweeglinaschana buhtu notikkuse, ja pamashtinam, 6 gaddu laika wehrgu buhschanu buhtu nozehluschi, kamehr taggad wiffa wehrgu buhschana itt peepeschi tikka isahroita.

Ka deenwidneeki pasemmigi palikkuschi, to arri pee deenwidneeku jachtneeku generala Mosbi warr redseht. Schis wihrs bij leelijees, lai gan meers jau bij derrehts, ka seemelneekus us sawu paschu rohku apfarrschchoht un deenwidneekeem par labbu ir pehdigo affins lahsti netaupischoht. Bet a re! brammanis rahms ka jehrs palizzis un waldischanu luhdsis, lai winnam peedohdoht. Waldischana eefahuma gan labpraht negribbeja peedoht. Bet kad Mosbi reisu reishm peedohschanu luhdsa, tad Dschohnsons pehdigi arri scho dumpineeku schehligi peenehmis. Mosbi taggad Wirginijas walsti ka teefas lungs apmettees. —

Bet lai nu gan deenwidneeki pasemmojuschees, tad tomehr deenwidwalstis wiffa buhschana wehl gaufschi nekahrtiga un fajaukta. Deenwidneekeem gan peenahltohs, ar wiffu spehku pee kahrtigas buhschanas eezelshanas darbotees. Bet winni ka rahdahs to wehl nejanda. No famaitatahm dselses-sleedehm lihds schim ween kahdas rettas pa dalkahm fataishtas. Deenwidwalstu atselschanai naudas truhkums par leelako kawellis. Un mas irr zerribas, ka seemelwalstu naudinneeki nahburgeem palihdsehsh. Papreefsch janogaida, ka deenwidwalstis likkumi atkal buhs pilna spehka. Tad arri drihsal jazerre, ka seemelneeki naudu aisdohd pee dselsufleedu un twaika-luggu buhweschanas.

Deenwidwalstu muishneeki tik dauds semmes ween apstrahda, zil pascheem irr wajjadfigs. Tas wehl irr par laimi, ka daschi baggati muishneeki papillam bohwillas stahdijuschi, pirms deenwidneeki bij uswarreti

un piemš webrgi us brijwahm kabhjam bij atlaisti. Schee muischneeki zerre esahkto-bohmwillas darbu ar algadischeem pabeigt. Rehgeri, kas negribb par maksu strahdabt, ka wasanlas teek sakerti. Tas gan irr vareisi un pascheem nehgereem par labbu, kas lihds schim bes darba aplahrt klendereja. Jo kod zilweks nestrahda, tad drihs mahjabs greklus padarriht zitteem un arri few pascham par skahdi. —

Ka deenwidwalstis jau pilus meers waldoht, to

deemischehl newarr wis fazziht. Scharlestona 8. Julija affinaina kaufchana bija starp melleem un balteem saldakeem. Weens no melleem te fawu dschwibu pametta un daschi zitti balti tik labb ka melli, stipri tikka eswainoti. Scharlestona eedsthwotaji bihjabs, ka mellee fazelshotees dumwi. Jau arri soldatu pulki tikka klahst aizinati. Bet tabdas dohmas ka rahdabs melleem prahka nan nahkuschas. Jo minneto kaufchana par dumpi tak neweens neturrehs. —

Sludbiuafchana s.

No **Birschu** muischas krobna pagasta teefas tohp zaur scho nsalzmati wiffi tee, kam babin kahdas taifnas paradu prassifchanas pee nomiruschas **Straddu** mahju puscheneela **Jehkaba Jandara** mantas, lai tee ar sawahm prassifchanahm lihds to schinni leeta us **23scho Septem-beri f. g.** noliftu islebgfchanas terminu pee schibs pagasta teefas ar slaidrahm peerahdischanahm peeteizabs, jo wehlat neweenau wais ne klausibs. 1

Birschu muischas Nr. pag. teefa, 22tra Juhli 1865.

Peeschdetajs: **Chrmans Weefis.**

Pagasta teefas sstribweris: **Vienthal.**

No **Beenawas** pagasta teefas tohp sluddinabts: ka ta atstahnta manta tahs nomiruschas fainneezes **Juhles Strawineki** tai **6ta** un **7ta Septemeri 1865** eefsch Dschubstes mahzitaja mahjahm Ripputa Kestera taps ubruwe pahrdohnta. Tur nahs preefcha: gobwis, zublas, aitas, flapji, kuffuri, zittadi daschadi fohku trauffi, pirktas un paschu taifstas drehbes, gultu drahnas, wescha u. t. j. pr.

Dschubstet, 5ta Augusta 1865. 2

(Nr. 893.)

Peeschdetajs: **N. Jink + + +**

Teefas-sstribweris: **Bergh.**

Tas **Palzgrahwes** muischas **stirgu** un **lohp** **tirgus**, pee **Bekker** krobga un **Dohbeles** teelzetta, tohp katra gadda tai pirndeena pehz **Zelgawas** **Mabras** **tirgus** noturrehts, tas irr schinni 1865 gadda tai **13ta Septemeri.** 1

Diwi nammi, **Zelgawa** **Palejas** eela Nr. 38 un 40, no kurreem 11 prazentes cenahfchanas, afreisofchanas deht tohp lehtaki pahrdohnti. Klahstas stinas pee namma fainneeka **Stephanu.** 1

Veelas-Seffawas **tirgus** isgaddus tohp noturrehts pirndeena pehz **21mo Septemeri**, tas irr schinni gadda tai **27ta Septemeri.** 1

Tas **Rihgas**

dampju-kaulamiltu-pabrihtis

no

Carl Chr. Schmidt,

Tohrnakalna pee **Rihgas,**

ustei3 sawus gauschi smalti maltus futtinatus kaumu- miltus, muzzas no kahdeem 7 1/2 puddeem, par 7 rub. f. par tabdu muzzu; futtinatus ragga-miltus, muzzas

no kahdeem 6 1/2 puddeem, par 10 rub. f. n. par tabdu muzzu, un eljas fohkus (Veinollkuchen) par 8 rub. f. n. 1 berkowez, tas irr 10 puddi.

Us pagehreschannu teek preekschrafft, kahda wihje schee milti un eljas fohki bruhfejami, par welki klahst peedohti.

Tas pabrihtis peht arridsan katra brijdi karlus, zil to arr buhtu, un makta par teem to wissangtako zennu; tapat arridsan tas pabrihtis teem, kas pretti kaulcem to libdigu dalku kaula; jeb ragga-miltus eemihl grehb, labprahnt pa prahntam buhs.

Postleefchanas teek pretti neutas **pascha pabrihtis** **Tohrnakalna**, un **kantori** rahstlunge **Schaara** namma, pee zuktu-wahrteem (Schwimmpforte) **Rihga.** 2

Peo mannim appatschrafftita schee darbi us to labbatu wihji tohp idarriti, prohti: tohp wadmalla welta, affoti usfaffiti, deggadeerehts un schlehrehts; tohp willaina, bohwillaina, sildes un audekla drahnas pehz jaunofahm pehwelm pastahwigi pehrewetas un apdriffetas itt ka katram parihl, tikpat us jamahm ka wezzahm leetahm, ar ishem- schannu jehlahdu plekku. Es darriochu wiffu par to lehtaku maksu un ar gobdigu apdeeneschannu **Zelgawa**, **Katrihnes** eela us stuhra sawa namma. **J. Ahlstrom.** 1

Wisseem zeenigcem pirzejeem par stann, ka pee mannim par lehtu maksu dabhujami stipri strahdati rijas feeti, arri meldeem derrigi labbiu tihriht. Es dschwou **Zelgawa**, **Katrihnes** eela, pehrewetaja meistersa **Steikowska** namma Nr. 14. 2

Addatutaitajis **J. Rosenberg.**

Juhrmalla pee **Wezz-Bilderlina** weena mahja, kam 1 1/2 puhru-weetas gruntes, teek pahrdohnta. Slaidrakas stinas dabhuhs **Rihga** **Marstall-eela** Nr. 19. 2

Manna nelai3a tehwa andeli pee **Dohbeles** wahreem, kas 4 gaddus bija us ihru dohta, es taggad **pats efuru usnehmis.** — tapehz es luhdsu wiffus zeenigus draugus un pasbstannus no manna nelai3a tehwa, mannim to paschu ustizschannu, ka winnam bi3is, dahwinabt. Turprettim es apfoblohs par to gabdabt, ka iffatris funde gobdigi un pehz prahnta tohp apdeenehts. Schi manna andele appatsch ta wezza wahrda tohp wista: 2

„Bullis.“

Zelgawa, 1ma Augusta 1865.

Julius Herrmann.

Abbildedams Awischu awghadatajs: **R. Schulz.**

No zensures atwehlehts. **Zelgawa, 9. August 1865 gadda. Nr. 132.**

Druffahnts pee **J. W. Steffenhagen** un depla.